

28.8.2020

מדד "קו המשווה" לראשונה: מוסדות להשכלה גבוהה יתוקצבו על פי מדד מבוסס תפוקות לקידום הוגנות מגדרית

משמעות הדבר: מוסד להשכלה גבוהה שיגדיל את שיעור הנשים בסגל האקדמי הבכיר ואת ייצוג הנשים בוועדות ובקרוב בעלי תפקידים בכירים יתומרץ בהתאם לעמידה ביעדים. מוסד מצטיין יזכה לתקציב של 750,000 ₪ בשנה.
פרופ' יפה זילברשץ, יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב: "קביעת מדד 'קו המשווה' להוגנות מגדרית במערכת האקדמית היא מהלך מהפכני שיוביל לשפור בקידום מעמד נשים באקדמיה".

הוועדה לתכנון ולתקצוב במועצה להשכלה גבוהה אימצה את המלצות ועדת ההיגוי והשיפוט לקידום הוגנות מגדרית של ות"ת/מל"ג בראשות פרופ' יונינה אלדר, בה חברות, בין היתר, גם פרופ' יפה זילברשץ, פרופ' נעמה שפי, פרופ' רות הלפקין-קדרי ופרופ' מיכל בר-אשר סיגל, לפיהן מוסדות להשכלה גבוהה יוכלו להציג תכנית אסטרטגית לשנים תשפ"א-תשפ"ה לקידום הוגנות מגדרית, תוך שימת דגש על שיפור משתנים הרלוונטיים לקידום נושא ההוגנות המגדרית במוסדות להשכלה גבוהה.

המדד מבחין בין 3 סוגי מוסדות: אוניברסיטאות, מכללות אקדמיות כלליות ומכללות אקדמיות לחינוך, ובנוי משני חלקים: כמותי ואיכותני. במסגרת החלק הכמותי, המוסדות יתבקשו להציג שיפור במשתנים כגון: שיעור הנשים בסגל האקדמי הבכיר, שיעור הנשים בדרגות פרופ' חבר ופרופ' מן המניין, שיעור קליטות נשים בהשוואה לשיעור הנשים בסגל האקדמי הבכיר במוסד, שיעור קליטת נשים בדרגת מרצה בכיר בהשוואה לשיעור הקליטה בדרגת מרצה אל מול קליטה של גברים באותן הדרגות, הגשות נשים למלגות הצטיינות יוקרתיות ועוד.

בחלק האיכותני יתבקשו המוסדות להציג שיפור במשתנים הבאים: ייצוג נשים בוועדות ובקרוב בעלי תפקידים במוסדות, תוספות שכר לבעלי תפקידים, סדנאות מנהיגות להטמעת חשיבה מגדרית, שוויון והוגנות בתעסוקה ועיצוב סביבה מוסדית תומכת מגדר ונושאים נוספים.
התכנית מעודדת בדיקה פנים-מוסדית עצמאית, והצבת יעדים מוסדיים מוגדרים לשיפור המצב הקיים, ומטרתה הגעה לשוויון מגדרי פריטטי במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.

המוסדות שישתתפו בתוכנית יתקצבו בהתאם למידת הצלחתם לעמוד ביעדים השנתיים שהוגדרו מראש על-ידם ושיאושרו ע"י ועדת ההיגוי. מדי שנה ידורגו כל המוסדות על פי שיעור התקדמותם הכולל, כאשר ארבעת המוסדות המובילים - שתי אוניברסיטאות ושתי מכללות (מכללות אקדמיות כלליות ומכללות אקדמיות לחינוך) - יזכו לתוספת תקציב שנתית מיוחדת של 750,000 ₪ ו 500,000 ₪ בהתאמה. לצד מוסדות אלה – יזכו המוסדות האחרים שישפרו את הקריטריונים בתקציב של 200,000 ₪ ו 150,000 ₪ בהתאמה.

פרופ' יפה זילברשץ, יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב: "קביעת מדד 'קו המשווה' להוגנות מגדרית במערכת האקדמית היא מהלך מהפכני שיוביל לשפור בקידום מעמד נשים באקדמיה. השיפור נדרש הן בהגדלת מספר חברות הסגל האקדמי בדרגות האקדמיות הבכירות במוסדות להשכלה גבוהה והן בהשתתפותן בוועדות האקדמיות השונות, כמו גם בתפקידי מפתח ומובילות במערכת האקדמית. המדד גובש ע"י גורמים מקצועיים ביותר בוועדת ההיגוי להוגנות מגדרית ואושר ע"י הו"ת יוביל לשיפור הנדרש".

פרופ' יונינה אלדר (מכון ויצמן), ראש הוועדה להוגנות מגדרית של המלג: "מדד קו המשווה היא תוכנית מהפכנית שנוצרה על מנת לעשות שינוי משמעותי ומדיד במוסדות להשכלה גבוהה בקידום ועידוד הוגנות מגדרית בכל הרמות. המטרה היא לתמרץ את המוסדות לבנות תכניות אסטרטגיות משמעותיות ומותאמות לכל מוסד לקידום נשים ולעידודן לקחת חלק משמעותי במחקר ובניהול. עבודת הוועדה הביאה לראשונה למדד כמותי שיעודד את המוסדות לפעול ולחתור לסביבה אקדמית הוגנת ושוויונית, להגדלת מספר הנשים בסגל האקדמי הבכיר ובקרב בעלי תפקידים, לעידוד מצוינות, וליצירת אוירה תומכת הוגנות מגדרית. אנחנו מתרגשים מאוד לראות את התכנית יוצאת לדרך!"

גיבוש המדד נעשה במסגרת התכנית הרב שנתית לקידום הוגנות מגדרית לשנים תשע"ה-תשפ"ב שעיקרה העלאת המודעות להוגנות מגדרית במוסדות להשכלה גבוהה וגיוס וקידום נשים לסגל האקדמי הבכיר בכלל, ובפרט בתחומים בהם ייצוג הנשים נמוך במיוחד, כמו המדעים המדויקים ותחומי ההנדסה השונים. במסגרת תכנית זו מעניקה ות"ת מלגות לסטודנטיות לתואר שני מחקרי ולדוקטורנטיות בתחומי ההיי-טק, וכן מלגות לפוסט דוקטורנטיות מצטיינות. כמו כן, ות"ת מקצה תקציב תחרותי לתמיכה בפרויקטים רוחביים לקידום הוגנות מגדרית באקדמיה, תקציב ייעודי לפעילות יעצות הנשיא/ה להוגנות מגדרית במוסדות להשכלה גבוהה, וכן פועלת להמשך העלאת המודעות להוגנות מגדרית במערכת ההשכלה הגבוהה.